

О. А. Єрмоєнко

кандидат педагогічних наук, доцент,
докторант кафедри педагогіки, методики та менеджменту освіти
Української інженерно-педагогічної академії

АНАЛІЗ СТАНУ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ З УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНИМ ЗАКЛАДОМ У СУЧАСНИХ РИНКОВИХ УМОВАХ

Статтю присвячено аналізу сучасного стану практичної підготовки магістрів управління навчальним закладом за визначеними нами основними ознаками ринкової системи: нестабільність ситуацій на ринках праці та освітніх послуг, реальна свобода, доступність інформації про ринок для кожного учасника та просування на ринку освітніх послуг серед інших конкуруючих закладів. У роботі представлено бази опитування магістрантів, проаналізовано відповідність змісту освітніх програм підготовки магістрів у зазначених закладах вищої освіти запитам ринку, вибірковий компонент програми, наявність та достовірність інформації на їхніх сайтах.

У статті подані результати аналізу стану практичної підготовки магістрів з управління навчальним закладом у сучасних умовах ринкових перетворень, які засвідчують, що зміст підготовки магістрів оновлюється шляхом розроблення професійних стандартів, наповнення програм сучасними дисциплінами тощо. У тексті наведені матеріали опитування магістрантів щодо ступеня надання їм аналізованими закладами освіти реальної свободи з вибору необхідних дисциплін та доступності наданої інформації. Проаналізовані відповіді магістрантів на питання анкет визначили недостатній рівень організації освітнього процесу в магістратурі через надмірну теоретизацію навчального матеріалу, котра не спонукає їх до підвищення якості власного навчання; через наповненість освітніх програм дисциплінами, які не затребувані магістрантами й відсутність тих дисциплін, що необхідно додати для покращення їхньої підготовки; через розпливчату поінформованість магістрантів як до вступу в магістратуру, так і безпосередньо під час навчання.

У зв'язку з цим автор статті доходить висновку, що виникає необхідність у перегляді системи підготовки магістрів управління навчальним закладом та організації для них специфічного освітнього середовища, яке буде адаптоване під особливості навчання в магістратурі, матиме гнучку структуру згідно зі здібностями самого магістранта та формуватиме готовність майбутніх керівників до роботи в умовах ринку.

Ключові слова: підготовка магістрів, ринкові ознаки, стан підготовки, ринкові умови, програми підготовки магістрів.

Постановка проблеми. Успішність майбутнього керівника навчального закладу в сучасному суспільстві багато в чому залежить від сформованих підприємницьких компетентностей, готовності майбутнього лідера до маркетингового управління, права самостійного визначення напрямів свого розвитку, цілей та методів їхнього досягнення. Такі вміння можна сформувати, якщо адаптувати традиційну систему підготовки фахівців до сучасних ринкових умов. Ринок висуває свої особливі вимоги до організації підготовки магістрів управління навчальним закладом (УНЗ), що вимагає тісної взаємодії закладу вищої освіти з економічною сферою. Саме тому виникає інтерес до сьогоденного стану підготовки магістрів УНЗ для визначення траєкторії подальших змін.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанню підготовки магістрів управління закладом освіти приділяли увагу дослідники Ю. Атаманчук, О. Лебідь, Ю. Кузьменко, М. Ручкіна [1; 2; 3; 4] та інші.

Дослідженню стану підготовки магістрів УНЗ присвячені роботи Л. Міськевич [6], де розглянуто аспекти організації освітнього процесу закладів вищої освіти (ЗВО), які здійснюють підготовку майбутніх керівників навчальних закладів; Н. Меркулова [7], Н. Сас [8] приділили увагу підготовці майбутніх керівників закладів освіти до інноваційного управління. Зокрема, Н. Сас зазначає, що ключем до конкурентоспроможності установи, організації, економіки і країни загалом визнається безперервний інноваційний розвиток. Дослідниця наголошує, що основним завданням професійної освіти менеджерів стає навчання методології та інструментів інноваційної діяльності, зокрема й колективної, а ключовим елементом професійної освіти стає формування та розвиток інноваційного мислення [8, с. 18]. Проблему підготовки магістрів управління навчальними закладами до маркетингової діяльності досліджував Ю. Тимцуник [9]. Ученим проаналізовано зміст навчальних програм закладів вищої освіти України та наголошено про відсутність

цілеспрямованої підготовки магістрів управління навчальними закладами до маркетингової діяльності, без якої процес управління в сучасних соціально-економічних умовах функціонування ринку освіти не може бути ефективним [9, с. 235].

Аналіз наукових праць засвідчує, що дослідники зосереджуються на тенденції стимулювання ЗВО ставати більш ефективними, інноваційними та заповзятливими й на цій основі здійснювати підготовку фахівців. Незважаючи на значну кількість досліджень, присвячених підготовці магістрів УНЗ відповідно до ринкової економіки, на цей момент відсутні розвідки стану підготовки магістрів, згідно з основними ринковими ознаками.

Мета статті. Мета статті – відстежити стан відповідності закладу вищої освіти вимогам щодо здійснення якісної освітньої підготовки магістрів управління навчальним закладом у ринкових умовах.

Виклад основного матеріалу. Для відстеження й аналізу відповідності закладу освіти вимогам щодо здійснення якісної освітньої підготовки магістрів-керівників у ринкових умовах та ґрунтовного осмислення сучасного стану професійної підготовки магістрів УНЗ візьмемо такі основні ознаки ринкової економіки: *нестабільність ситуацій на ринках праці та освітніх послуг* – зміни й запити суспільства, оновлення магістерських програм, котрі враховують сучасні потреби ринку праці тощо; *реальна свобода* – різноманітність форм власності закладів освіти (державна, комунальна, приватна), свобода вибору навчальних планів і програм, форм навчання тощо; *доступність інформації про ринок для кожного учасника* – розроблення навчально-методичного й інформаційного забезпечення професійної підготовки магістрів у контексті майбутньої професії, повнота, достовірність, об'єктивність зовнішнього та внутрішнього інформаційного поля; *просування* – реклама, профорієнтаційні заходи, рейтинги, конкурси, виставки, відкриття платних тренінгів, курсів, будь-які інші заходи, що привертають увагу майбутніх абітурієнтів.

Наступний крок дослідження полягає у вивченні та аналізі впливу визначених ознак ринкової економіки на практичну систему підготовки магістрів УНЗ.

Нестабільність ситуацій на ринках праці та освітніх послуг. Сучасний ринок праці має тенденції до зміни й постійно висуває нові вимоги до змісту і процесу підготовки магістрів управління закладом освіти. Сьогодні потрібен керівник нової формації – трансформаційний лідер, здатний спокійно справлятися із невизначеністю та невпевненістю, бути відкритим до нових ідей, думок, професійно й соціально мобільний, здатний до самоменеджменту, самовдосконалення. Саме тому державна освітня політика спрямувала освітній процес на досягнення інтегральних результатів

у навчанні, якими є загальні і спеціальні компетентності магістрів, що втілюються в освітніх магістерських програмах. Звернемося до аналізу програм.

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» освітня програма має містити: «перелік освітніх компонентів; їх логічну послідовність; вимоги до рівня освіти осіб, котрі можуть розпочати навчання за цією програмою; кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані програмні результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти» [10]. До освітнього компонента програми належать дисципліни двох видів: основних дисциплін і дисциплін за вільним вибором здобувача, котрі розподілені за двома циклами підготовки: цикл загальної підготовки й цикл професійної підготовки.

Проаналізуємо відповідність програм підготовки магістрів у закладах освіти запитам ринку. Для аналізу візьмемо представлені на сайтах освітніх програм 073 «Менеджмент» таких закладів освіти: Української інженерно-педагогічної академії, Національного університету «Львівська політехніка», Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, Бердянського державного педагогічного університету, Національного університету біоресурсів і природокористування України.

До обов'язкових дисциплін циклу загальної підготовки в зазначених закладах вищої освіти належать «Методологія та організація наукових досліджень в освіті», «Менеджмент» (стратегічний, організаційний, інноваційний, проєктний, фінансовий, міжнародний, антикризовий, кадровий – деякі з цих видів виносяться на вибіркочову компоненту), «Психологія управління», «Договірне право», «Публічне адміністрування», «Управління освітніми проєктами», «Керівник закладу освіти» (може виноситись на вибіркочову компоненту), «Інформаційні системи й технології в управлінні організацією».

До вибіркочових компонент програм підготовки заклади виносять такі дисципліни: «Іноземна мова», «Контроль в управлінській діяльності», «Лідерство та управління конфліктами» або «Психологія ведення переговорів», «Основи інтелектуальної власності», «Моніторинг якості освіти», «Педагогіка та освітні технології», «Комунікації у професійній діяльності».

У процесі дослідження були опитані магістранти, котрі навчаються у визначених вище закладах, з метою встановлення відсотка їхньої задоволеності запропонованим змістом освітніх програм. Опитування засвідчило, що лише 53% магістрантів повністю задоволені змістом освітніх програм, 43% опитуваних задоволені частково і 4% – взагалі не задоволені змістом програми підготовки. Проте майже 65% реципієн-

тів зазначили, що отримують у період навчання в магістратурі достатньо фундаментальну підготовку. Інші 35% опитуваних задоволені підготовкою частково. Ми припускали, що визначиться деяка частка магістрантів, незадоволених змістом програми підготовки, і запропонували опитуваним дати відповідь на питання «Які дисципліни Ви б додали до навчального плану для покращення підготовки магістрів управління закладом освіти?». У своїх пропозиціях магістранти робили запит на предмети, що їм знадобляться в майбутній професії (див. рис. 1). Так, наприклад, в Українській інженерно-педагогічній академії та Бердянському державному педагогічному університеті більшість опитуваних магістрантів відзначили, що їм не вистачає в навчальному плані дисциплін психологічного циклу. У Національному університеті «Львівська політехніка» та Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця виділяють дисципліни управлінського циклу, а вже на другому місці, за необхідністю, реципієнти виділили дисципліни психологічного циклу.

Отже, дисципліни, котрі необхідно додати для покращення підготовки магістрів, на думку опитуваних, такі (див. рис. 1): по-перше, це дисципліни управлінського циклу, їх обрали 40% респондентів; друге місце посідають дисципліни психологічного циклу – зазначено 30% опитуваних. Такий розподіл затребуваних дисциплін можна пояснити необхідністю формування в майбутніх керівників комунікаційних функцій, що потребує професійних знань психології взаємодії під час спілкування з підлеглими, налагоджування контактів, розвитку здатності переконувати інших для досягнення спільної мети тощо. Підсилення управлінського циклу необхідно для формування навичок управління людськими ресурсами під час поєднання управлінських та психологічних компетентностей. Третє місце зайняли дисципліни економічного циклу, їх обрали 20% опитуваних.

Необхідно зазначити, що під час опитування магістрантів щодо професійно-педагогічних умінь і навичок, необхідних для їхнього подальшого професійного зростання та самовдосконалення, 40% опитуваних зазначили, що їм бракує набуття фінансово-економічних компетентностей саме з питань управління закладом освіти. Тобто, можна зробити висновок, що в навчальному плані дисциплін економічного циклу достатньо, але вони мають загальний характер, наприклад, «Фінансовий менеджмент» або «Інноваційний менеджмент» та недостатньо пов'язані з питаннями управління закладом освіти. Найменше затребуваними залишились дисципліни юридичного (5%) та педагогічного (5%) циклів. Це можна пояснити тим, що освітні програми насичені економічними, юридичними та педагогічними дисци-

плінами і студенти задоволені обсягом дисциплін цих напрямів.

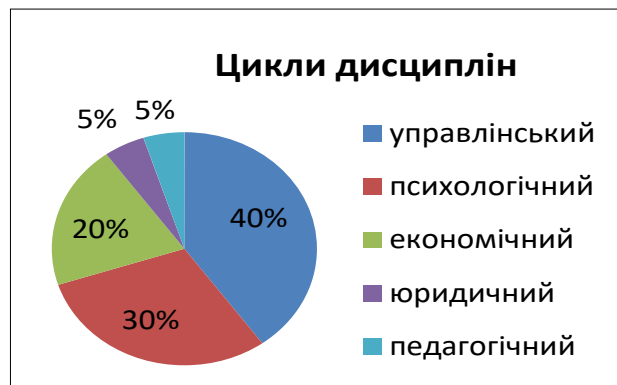

Рис. 1. Запит магістрантів на затребувані цикли дисциплін

Серед інших пропозицій, на думку магістрантів, бажано зменшити теоретичні предмети та збільшити практику; запровадити дуальну систему навчання; налагодити співпрацю з керівниками середніх, професійних та вищих закладів освіти тощо. Отже, магістранти потребують живого спілкування з менеджерами, обміну досвідом щодо наявних проблем в управлінській сфері та шляхів їх вирішення. Усвідомлення необхідності ціле орієнтованих змін свідчить про появу перших кроків до спрямованої самоорганізації магістрантів у навчанні. До таких побажань необхідно прислухатись, адже в такій ситуації спрацьовує закон ринкової економіки, коли запит визначає пропозицію. Для того, щоб студенти обрали для навчання саме ваш заклад, необхідно додати до програми ті дисципліни, котрі задовольнять їх запит. Інакше вони постійно будуть незадоволені програмою, демотивовані та, в найгіршому випадку, перервуть навчання (заберуть документи) або переведуться до іншого конкуруючого навчального закладу.

Реальна свобода. Поява закладів різної форми власності надає магістрантам дійсно реальну свободу у виборі. Майбутній магістрант сам обирає, в котрому закладі навчатися, за яким критерієм обирати заклад освіти (ціна, територіальне розташування, освітня програма, професорсько-викладацький склад тощо) і це, зі свого боку, впливає на їхню мотивацію у процесі навчання та результативність підготовки. Проте можливість обирати дисципліни або форми навчання, на наш погляд, у магістрантів дедалі зменшується. Так, аналіз програм засвідчує, що освітня програма охоплює дисципліни за вибором закладу освіти та дисципліни за вибором студента (вибірковий блок – далі ВБ). У кожному блоці виносяться три-чотири дисципліни, які не можна змінити або замінити. Так, наприклад, в Українській інженерно-педагогічній академії у ВБ 1 (за вибором ЗВО) пропонуються

дисципліни ВБ 1.1. «Контроль в управлінській діяльності», ВБ 1.2. «Керівник навчального закладу», ВБ 1.3. «Методологія, методи та засоби УНЗ» (курсозна робота) та ВБ 1.4. «Техніка управлінської діяльності» (курсозна робота). У поданому блоці присутні дисципліни тільки управлінського циклу, що формує компетентності одного напрямку, а у вибіркового блоці (за вибором студентів) пропонуються дисципліни психологічного та комунікативного характеру: ВБ 2.1. «Комунікативні процеси в управлінській діяльності/іноземна мова спілкування в академічному та професійному середовищі» та ВБ 2.2. «Конфлікти в управлінській діяльності/Психологія управління».

Із цього набору дисциплін можна зробити такий висновок: якщо магістрант обирає блок 2.1, то він буде розвивати більше комунікативні компетентності, а якщо обере блок 2.2, то буде розвивати психологічні компетентності. Проте за результатами нашого опитування ми з'ясували, що магістранти запитують обидві компетентності: і психологічну, і комунікативну. Як бачимо, магістрант потрапляє в ситуацію вибору й має вирішувати, що для нього найважливіше: опанувати здібності здійснювати комунікації із представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті або опанувати вміння впливати на поведінку людей.

У програмі Національного університету біоресурсів і природокористування України також є розподілення за блоками з визначеними дисциплінами. Так, у ВБ 1 (за вибором університету) виносяться дисципліни ВБ 1.1. «Ділова іноземна мова», ВБ 1.2. «Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності», ВБ 1.3. «Стратегічний менеджмент». Тут підібрані різнопланові дисципліни, що одразу дозволяє сформувати декілька компетентностей. Цікавим, на наш погляд, є вибіркові блоки (за вибором студента). Їх налічується три, котрі розподілені за основними складниками системи освіти: ВБ 2.1. «Управлінська діяльність у закладах загальної середньої освіти», ВБ 2.2. «Управлінська діяльність у закладах професійно-технічної освіти», ВБ 2.3. «Управлінська діяльність у закладах вищої освіти». Такий розподіл є зручним для магістрантів і дозволяє зорієнтувати їх саме на ту сферу діяльності, в якій вони планують працювати, або розширювати знання в тій сфері, в котрій вони вже працюють. Дисципліни в цих блоках теж мають цікаву особливість: у кожному блоці є дисципліна «Педагогіка та освітні технології» й комплексний курс на п'ять кредитів, який охоплює такі дисципліни: «Техніка управлінської діяльності», «Моніторинг якості освіти», «Освіта за кордоном», «Адміністративний менеджмент». Третя дисципліна в кожному вибіркового блоці вже різна й не можна сказати, що вона відповідає саме тому складнику системи освіти, до якого її

віднесли (окрім ВБ 2.6 «Організація діяльності ЗЗСО», де вивчаються наукові засади управління закладом загальної середньої освіти тощо). Наприклад, дисципліна «Конфліктологія», котра вивчає формування толерантного ставлення до людей, стратегії взаємодії в конфліктних ситуаціях, основи попередження конфліктів, буде цікавою не тільки для майбутніх керівників закладу професійно-технічної освіти, але і для керівників систем середньої та вищої освіти, таке саме стосується й дисципліни «Сучасні програмні продукти та інтернет-технології в освіті».

Продовжуючи аналіз програм, звернемо увагу на таку ринкову ознаку, як *доступність інформації*. Так, у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця у програмі взагалі не оприлюднюються вибіркові дисципліни. Там зазначається, що вибір навчальних дисциплін здійснюється із загальноуніверситетського пулу (маг-майнори) та пулу кафедри (тренінг). В освітній програмі Бердянського державного педагогічного університету відсутні назви дисциплін за вибором. На наш погляд, це порушує право студента на вільний доступ до інформації та право вибору дисциплін, котрі він потребує. Наприклад, плануючи вступ до магістратури, потенційний абітурієнт може зайти на сайт закладу освіти та ознайомитись із переліком дисциплін освітньої програми. Така інформація має бути у вільному доступі. Після ознайомлення із програмою навчання майбутній абітурієнт може зробити певний вибір на користь того закладу, який повністю задовольняє його потреби.

Отже, перелік обов'язкових та вибіркових дисциплін дає нам повну картину про врахування закладами освіти сучасних ринкових умов, але часткового дотримання реальної свободи, наданої магістрантам щодо вільного вибору необхідних їм дисциплін та доступності наданої їм інформації.

Просування. Наступним кроком нашого дослідження є відстеження відповідності реального освітнього процесу очікуванням магістрантів на основі реклами ЗВО. Згідно з переглядом сайтів ЗВО в кожному закладі освіти є свій маркетинговий відділ, який займається рекламою закладу або спеціальностей, організовує профорієнтаційні заходи, дні відкритих дверей, виставки, налагоджує міжнародні відносини, надає платні або безкоштовні послуги, котрі привертають увагу майбутніх абітурієнтів. На сайтах закладів багато пропозицій, яскравої реклами. Привітні співробітники закладу надають консультації щодо вступу, переконують у перевагах перед іншими закладами-конкурентами тощо.

Для з'ясування того, як дійсно спрацьовують на практиці маркетингові заходи ЗВО, магістрантам було запропоновано оцінити такий критерій

задоволення: «відповідність реального освітнього процесу очікуванням на основі реклами ЗВО». Так, відповідно до нашого опитування, було отримано такий відсоток відповідей: повністю задоволені очікуванням на основі реклами – 61% опитуваних, частково задоволені – 39% респондентів. Не задоволені немає. Оскільки надання додаткових освітніх послуг (тренінги, курси, рекламні заходи) є також і засобами підвищення рейтингу та обізнаності ЗВО, магістрантам було запропоновано оцінити цей критерій задоволення. Ми отримали такі результати: повністю задоволені – 49% респондентів, 25% опитуваних задоволені частково і 26% опитуваних зовсім не задоволені такими освітніми послугами.

Усі заклади освіти активно використовують маркетингові інструменти для інформування та переконання майбутніх магістрантів про переваги та вигоди своїх освітніх послуг, для зовнішньої привабливості. Проте із часом у магістрантів формується інше враження – про деяке завищення можливостей ЗВО та невідповідність обіцяному, а іноді – навіть і розчарування у зробленому виборі.

Висновки і пропозиції. Проведений нами аналіз стану практичної підготовки магістрів з управління навчальним закладом у сучасних умовах ринкових перетворень дозволяє зробити такі висновки. Сьогодні ЗВО є повноправним суб'єктом ринкової економіки, отримуючи право самостійного визначення напрямів свого розвитку, цілей та методів їхнього досягнення. Розвиток ринкової економіки, зі свого боку, має суттєвий вплив на розвиток системи підготовки магістрів УНЗ, де спостерігаються позитивні тенденції щодо її автономії та осучаснення. Зміст підготовки магістрів УНЗ оновлюється шляхом розроблення професійних стандартів, наповнення програм сучасними дисциплінами тощо.

Проте, як засвідчило наше опитування, не всі дії щодо осучаснення системи підготовки магістрів УНЗ мають високі результати. За визначенням магістрантів, досі на недостатньому рівні залишається організація освітнього процесу в магістратурі. Так, відбувається надмірна теоретизація навчального матеріалу, що не спонукає магістранта до підвищення якості свого навчання; простежується наповненість освітніх програм дисциплінами, котрі не затребувані магістрантами; слабка (або розпливчата) інформованість магістрантів як до вступу в магістратуру, так і безпосередньо під час навчання.

У зв'язку з цим виникає необхідність у перегляді системи підготовки магістрів УНЗ та організації для них специфічного освітнього середовища, яке буде адаптоване до специфіки навчання в магі-

стратурі, матиме гнучку структуру для самого магістранта та формуватиме готовність майбутніх керівників до роботи в умовах ринку.

Перспективи подальших досліджень убачаємо в детальному вивченні стану організації освітнього процесу в магістратурі за спеціальністю «Менеджмент» (управління навчальним закладом).

Список використаної літератури:

1. Атаманчук Ю. Аналіз досвіду модернізації системи інформатизації управлінської діяльності у процесі підготовки магістрів з управління навчальним закладом. *Cherkasy university bulletin: pedagogical sciences*, 2019. № 1. URL: <http://ped-ejournal.cdu.edu.ua/article/view/3272>.
2. Лебідь О. Теоретичні аспекти підготовки майбутнього керівника загальноосвітнього навчального закладу до стратегічного управління в умовах магістратури. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Педагогічні науки*, 2016. № 2. С. 65–71.
3. Кузьменко Ю. Підготовка майбутніх магістрів з управління навчальним закладом до фінансово-економічної діяльності. *Дисертація*. Запоріжжя: Класичний приватний університет, 2020. 259 с.
4. Ручкіна М. Компетентнісний підхід у підготовці магістрів з управління навчальним закладом. *Молодь і ринок*, 2016. № 8(139). С. 61–64.
5. Міськевич Л. Сучасний стан підготовки майбутніх керівників навчальних закладів в системі вищої освіти. *Молодий вчений*, 2017. № 6(46). С. 256–260. URL: <http://molodyvchenu.in.ua/files/journal/2017/6/57.pdf>.
6. Меркулова Н. Генеза та сучасний стан підготовки магістрів менеджменту освіти до інноваційного управління загальноосвітнім навчальним закладом. *Педагогічний альманах*, 2012. Вип. 16. С. 197–201. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pedal_m_2012_16_35.
7. Сас Н. Підготовка майбутніх керівників навчальних закладів до інноваційного управління: стан та перспективи : монографія. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2014. 336 с.
8. Тимцуник Ю. Сучасний стан підготовки майбутніх магістрів управління навчальними закладами до маркетингової діяльності. *Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки*, 2014. № 4(25). С. 234–241. URL: <http://apspp.soc.univ.kiev.ua/index.php/home/article/view/92>.
9. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 18.03.2020. Ст. 9¹. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1556-18>.

Yeromenko O. Analysis of the state of practical training of masters of educational institution management in modern market conditions

The article provides an analysis of the current state of practical training of masters of educational institution management by the core market system characteristics identified by us: instability in labor and educational services markets, real freedom, availability of market information for each participant and advancement in educational services market among other competing institutions. The paper presents the databases of the survey of graduate students, analyzes the alignment of the content of master's training programs in these higher education institutions to market demands, the selective component of the program, the availability and reliability of information on their sites.

The article presents the results of the analysis of practical training of masters of educational institution management in modern market transformations, which demonstrate that the content of master's training is updated through developing professional standards, filling programs with modern courses and so forth. The text provides materials of the survey of graduate students regarding the extent of real freedom granted to them by the educational institutions under analysis in choosing the necessary courses and the availability of information. The reviewed responses of graduate students to the questionnaires have identified an insufficient level of organization of the educational process in the master's program due to excessive theorizing of training material, which does not encourage them to improve the quality of their own training; due to educational programs filled with courses that are not demanded by graduate students and the lack of those courses that need to be included to improve their training; due to the vague professional awareness of graduate students both before starting the master's course and directly during their training.

In this regard, the author of the article concludes that there is a need to revise the system of training masters of educational institution management and to arrange for them a specific educational environment, which will be adapted to the peculiarities of master's training, have a flexible structure according to the abilities of the graduate student and form readiness of future managers to work in market conditions.

Key words: *master's training, market characteristics, state of training, market conditions, master's training programs.*